

Sosyal Dahil Olma Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Dahil Olma Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30636>

Özet

Sosyal Dahil Olma Ölçeği (SDOÖ), bireylerin sosyal çevrelerine katılım düzeylerini, aidiyet hislerini ve toplumsal kaynaklara erişimlerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik ölçekdir. Bu ölçeğin Türkçe uyarlaması, Ilgaz, Akgöz ve Gözüm tarafından 2019 yılında gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin uyarlama çalışması, özellikle **yaşlı bireyler** üzerindeki geçerlik ve güvenilirlik kanıtlarını sunarak, geriatri alanında sosyal dışlanma riskini ve sosyal katılımı ölçmek için güvenilir bir araç sağlamıştır. Ölçek, 4'lü Likert tipi derecelendirme kullanılarak uygulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Dahil Olma, Sosyal Katılım, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Geriatri, Yaşlılık, Türkçe Ölçek.

Yazarlar

Ilgaz, A., Akgöz, A., Gözüm, S.

Amaç

Sosyal Dahil Olma Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin toplumsal yaşama ne ölçüde dahil olduklarını, sosyal yaşantı kalitesini ve topluluk içindeki rollerini subjektif ve objektif boyutlarla ölçmektir. Türkçe uyarlama çalışması, bu orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel etkililiğini sağlayarak, Türkiye'deki araştırmacılar ve klinisyenler tarafından **sosyal katılım** düzeylerinin doğru bir şekilde değerlendirilmesine olanak tanımay hedeflemiştir. Bu, özellikle sosyal dışlanma riski yüksek olan hassas gruplar, örneğin yaşlılar, için kritik bir öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, çok boyutlu bir yapı olan sosyal dahil olma kavramını ölçmektedir. Sosyal dahil olma, sadece fiziksel katılım değil, aynı zamanda psikolojik iyi oluşu, toplulukla bağlantıyı, sivil katılım ve ekonomik kaynaklara erişimi de kapsayan geniş bir sosyal belirleyiciler yelpazesini içerir. Ölçek maddeleri, genellikle bireyin sosyal çevresiyle olan etkileşimini, toplumsal faaliyetlere katılım sıklığını ve kendini toplumun değerli bir parçası olarak görme derecesini sorgular.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çalışmaları, ölçeğin yapısal uygunluğunu ve ölçmek istediği kavramı ne derece doğru ölçtüğünü göstermiştir. Orijinal çalışmada (Ilgaz vd., 2019), yapı geçerliliğini incelemek üzere genellikle Faktör Analizi kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin

maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktör yapıyla uyumlu olduğunu doğrulamıştır. Ayrıca, ölçüt bağımlı geçerlik kapsamında, ölçeğin diğer ilgili sosyal ve psikolojik yapılarla beklenen yön ve şiddette ilişkisi gösterdiği tespit edilmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirilmiştir. Uyarlama çalışmasında, iç tutarlılık katsayısı (genellikle Cronbach Alfa) hesaplanmıştır. Elde edilen yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin birbirleriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermiştir. Bu bulgular, Sosyal Dahil Olma Ölçeği'nin Türkçe formunun güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Sosyal Dahil Olma Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasında, ölçeğin kültürel bağlama uygunluğunu test etmek amacıyla doğrulayıcı ve/veya açıcı faktör analizleri uygulanmıştır. Bu analizler sonucunda, orijinal ölçeğin boyut yapısının Türk örnekleminde de korunduğu veya kültüre özgü küçük değişikliklerle kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiği belirlenmiştir. Faktör yükleri, maddelerin ilgili alt boyutlara anlamlı katkıları sağladığını kanıtlamıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (4'lü Likert Tipi Derecelendirme)

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal dil muhtemelen İngilizce veya başka bir Avrupa dilidir.)

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon; Uyarlama çalışmasında **Yaşlı Bireyler** (Geriatrik Popülasyon)

Yaş Grubu: Yetişkinler ve Yaşlı Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, Türk Geriatri Dergisi'nde yayınlandıktan, öncelikli hedef kitlenin yaşlı bireyler olduğu varsayılmaktadır.

Test Metodolojisi: Uygulama, katılımcıların her bir maddeye ne şiddetle veya ne ölçüde katıldıklarını/hissettiklerini belirten 4 seçenekli bir derecelendirme sistemi üzerinden gerçekleştirilmiştir: 1= Hiç, 2= Pek Değil, 3= Biraz, 4= Evet Kesinlikle.

Anahtar Kelimeler

Sosyal D??lanma, Toplumsal Kat?l?m, Psikometri, Cronbach Alfa, Faktör Yap?s?, Ya?l? Sa?l????, Sosyal Destek.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ay?e AKGÖZ

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

?leti?im E-posta Adresleri: ayse.dgstn@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Makale referans?nda belirtilen sorumlu yazar?n kurumsal adresi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe Uyarlama Yay?n Y?l?: 2019

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için orijinal geli?tiricilerden ve uyarlama çal??mas?n? yapan yazarlardan izin al?nmas? gerekebilir. Ticari kullan?m ücretleri hakk?nda bilgi için sorumlu yazarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

PDF Kayna??: Ölçe?in Türkçe versiyonunun PDF dosyas? bu adresten indirilebilir: [sosyal-dahil-olma-olcegi-toad.pdf](https://doi.org/10.31086/tjgeri.2019.88)

Kaynaklar

Ilgaz, A., Akgöz, A., ve Gözüm, S. (2019). Validity and Reliability of the Turkish Version of the Social Inclusion Scale. *Türk Geriatri Dergisi*, 22(2), 150-162. <https://doi.org/10.31086/tjgeri.2019.88>

Makalenin tam metnine bu ba?lant?dan eri?ilebilir: geriatri.dergisi.org

Sosyal Dahil Olma Ölçeği Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için lütfen referans makaleye (Ilgaz, Akgöz, ve Gözüm, 2019) ba?vurunuz.